

Силабус курсу
Психологія: загальна і соціальна

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 06 Журналістика
Спеціальність: 061 Журналістика
Освітньо-професійна програма «Журналістика»
Рік підготовки – 3, семестр – 5, 6
Кількість кредитів – 3
Компонент освітньої програми: вибіркова
Дні занять: згідно розкладу (інформаційний портал ТНПУ ім. В. Гнатюка
<http://tnpu.edu.ua/faculty/Instytutmystectw/dyzayn.php>
Консультації: понеділок 14.05, ауд. 66 (1 семестр)
середа, 14.05, ауд. 110
Мова викладання: українська

Керівники курсу

Доктор психологічних наук, професор Кікінежді Оксана Михайлівна,
Кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент Синоруб Галина Петрівна

Контактна інформація okiki77777@gmail.com, sunoryb@ukr.net

Опис дисципліни

Дисципліна «Психологія: загальна і соціальна» належить до циклу дисциплін професійної підготовки та складається із двох частин. Перша частина «Психологія: загальна» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти понятійного апарату психологічної науки, основних наукових положень загальної психології, ознайомлення із загальними закономірностями розвитку і функціонування психіки в цілому і людської свідомості зокрема; має за мету акцентувати увагу на необхідності враховувати в процесі взаємодії особливості особистісного розвитку, здійснювати індивідуальний підхід, орієнтуючись на особливості розвитку потребово-мотиваційної та когнітивної сфер психіки, а також враховувати в роботі такі індивідуальні особливості психіки як темперамент, характер, здібності.

Друга частина «Психологія: соціальна» має на меті сформувати розуміння соціально-психологічних феноменів, готовність самостійно пізнавати, аналізувати глибинні взаємозв'язки повсякденних життєвих явищ, розуміти себе та соціальний світ. Практична частина (тренінгові заняття, воркшопи) спрямована на засвоєння конкретних прийомів подолання комунікативних бар'єрів, структурування інформації та засобів логічної аргументації, визначення показників групової згуртованості, розуміння особливостей поведінки людей у натовпі, в стані паніки тощо.

Зміст дисципліни «Психологія: загальна і соціальна» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері журналістики, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Темати	Результати навчання
	Модуль І. Предмет психології. Особистість в діяльності і спілкуванні	

1	Тема 1. Предмет психології. Тема 2. Будова, завдання та методи сучасної психологічної науки. Тема 3. Розвиток психіки в еволюції тварин та становленні людини. Тема 4. Діяльність. Тема 5. Спілкування. Тема 6. Особистість. Тема 7. Психологія міжособистісних взаємин.	Знати: визначення психології як науки, предмет та методи науки психологія, етапи історії психології, свідоме та несвідоме, поняття про діяльність та її структуру, поняття про особистість та її структуру, потребово-мотиваційна сфера особистості, самоосвідомість, самооцінка, рівень домагань, спілкування, сторони спілкування та їх характеристика, поняття про групу, різновиди груп, лідерство, лідер класного колективу. Вміти: працювати з тестовими методиками, визначати самооцінку; за допомогою соціометричної методики здійснювати аналіз диференціації групи та будувати соціометричну матрицю; формувати рухливу навичку та досліджувати явище переносу і на основі експериментальних даних робити відповідні обчислення і будувати графік
Модуль II. Пізнавальна сфера особистості		
2	Тема 8. Увага. Тема 9. Відчуття. Тема 10. Сприймання. Тема 11. Пам'ять. Тема 12. Мислення. Тема 13. Уява.	Знати: загальні положення щодо функціонування пізнавальної сфери особистості, розуміти відмінності емпіричного і раціонального рівнів пізнання; різновиди уваги, відчуттів, сприймання, пам'яті, уяви; закономірності розвитку пізнавальних процесів, їх індивідуальні відмінності і значення для виховної і навчальної роботи. Вміти: визначати переключення і стійкість уваги, визначати силуетну і кольорову чутливість ока, визначати індивідуальні відмінності у сприйманні часу, індивідуальні відмінності функціонування пам'яті і мислення.
Модуль III Емоційно-вольова сфера особистості. Індивідуально-психологічні особливості особистості		
3	Тема 14. Емоції і почуття. Тема 15. Воля. Тема 16. Темперамент. Тема 17. Характер. Тема 18. Здібності.	Знати: загальні положення щодо означених психічних феноменів; відмінність між емоціями і почуттями; форми переживань і основні емоційні стани, про різновиди експресії переживань і її значення у виховній і навчальній роботі; особливості вольової регуляції, вольовий акт і його структура, вольові якості особистості; про типи темпераменту і їх відмінності; структура характеру та види характеру, структуру здібностей та особливості врахування цих індивідуально-психологічних відмінностей у професійній діяльності
МОДУЛЬ IV. Соціальна психологія як наука. Соціально-психологічні категорії.		
4.	Тема 19. Предмет і завдання соціальної психології	Знати предмет, об'єкт соціальної психології, практичне значення науки для сучасного журналіста, основні напрямки західної соціальної психології та їхні теоретичні основи.
5.	Тема 20. Методи соціальної психології та можливість їх застосування в журналістській діяльності	Знати класифікацію методів і специфіку емпіричних даних у соціально-психологічному дослідженні, розуміти поняття репрезентативності, значення правильного співвідношення кількісного і якісного аналізів, здійснювати вдалий вибір методів в процесі журналістської діяльності.
6.	Тема 21. Проблема особистості в соціальній психології	Знати соціально-психологічні властивості (якості) особистості та їх класифікацію, ціннісні орієнтації, соціально-психологічні компетентності й соціально-психологічний потенціал людини, характеристику соціально-психологічних типів особистості, розуміти поділ

		авдиторії за психологічними ознаками.
7.	Тема 22. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості	Знати зміст процесу соціалізації, етапи й середовища, фактори, механізми формування позитивної Я-концепції, розуміти причини десоціалізації та типологію поведінки, психологічну компоненту конфліктно-чутливих тем та їх висвітлення в медіа.
8.	Тема 23. Рольова поведінка та проблеми соціальної ідентичності особистості	Знати співвідношення факторів мінливості й спадковості соціальної поведінки, суперечливий характер співвідношення процесів соціалізації й індивідуалізації, розуміти соціальну роль як шаблон, модель поведінки, головні аспекти кризи ідентичності та цінностей в умовах соціальних змін.
9.	Тема 24. Спілкування як соціально-психологічна категорія	Знати функції спілкування, розуміти єдність комунікативного, інтерактивного й перцептивного компонентів спілкування, розвивати комунікативні вміння журналіста, долати соціально-психологічні бар'єри в комунікації.
10.	Тема 25. Конфлікт. Журналістська медіація в конфлікті.	Знати види, особливості, причини виникнення конфліктів, розуміти поняття «конфлікт» та «конфліктна ситуація», типи конфліктних особистостей, види конфліктогенів та моделі поведінки у вирішенні конфліктів, засвоїти головні аспекти миротворчого підходу в журналістиці.
11.	Тема 26. Проблема групи в соціальній психології	Знати особливості соціальної групи та їх класифікацію, ознаки груп, співвідношення ступеня згуртованості групи й продуктивності її діяльності, фактори, що впливають на механізми формування групової дискусії в прийнятті групової думки й на процес ухвалення рішення групою, розуміти процеси виникнення й протікання масових явищ: маніпуляції, навіювання, зараження, наслідування, психологічних характеристик натовпу, особливості паніки, специфіку роботи журналіста в кризових ситуаціях

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК01.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК03.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК06.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ФК02.	Здатність застосовувати знання про суспільні проблеми, конфлікти, гібридні війни у своїй професійній діяльності.
ФК05.	Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність

ФК07.	Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.
ПРН13.	Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.
ПРН19.	Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи наук про суспільні проблеми, конфлікти, гібридні війни.
ПРН24.	Використовувати необхідні уміння та навички для виходу з кризових комунікаційних ситуацій.

Літературні джерела

1. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія. Навч. посібник. 3-тє вид. К.: Каравела. 2016. 370 с.
2. Березовська Л. І. Психологія конфлікту: навчально-методичний посібник. Мукачево: МДУ, 2016. 201 с.
3. Варій М. Й. Загальна психологія: підруч. для студ. вузів психол. і пед. спец. 2-ге вид., випр. і допов. К. : ЦУЛ, 2007. 968 с.
4. Давидов С. Д. Конспект лекцій з курсу «Соціальна психологія» Кременчук. 2014. 67с.
5. Дрозденко К.С. Загальна психологія у практичному вимірі. К:ВД «Професіонал», 2007.268 с.
6. Дубравська Д.М. Основи психології:навч. пос. Львів: Світ,2001. 280 с.
7. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко та ін. ; за заг. ред. С. Д. Максименка. 3-те вид., переробл., допов. Вінниця : Нова Книга, 2006. 688 с.
8. Загальна психологія: підруч. для студ. ВНЗ / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К. : Каравела, 2009. 464 с.
9. Засєкіна Л.В., Пастрик Т.В. Основи психології та між особове спілкування: навч.посіб. 2-ге вид. К: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.
- 10.Іллін Є.П. Мотивація і мотиви. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013.512 с.
- 11.Кальба Я. Є. Психологія мас : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2012. 208 с.
- 13.Козлова О. А. Соціальна психологія особистості та спілкування: практикум для студентів спеціальності 6.030101 «Соціологія. Харків : НТУ «ХПІ». 2017. 172 с.
- 14.Кричевский Р. Л. Психологія малої групи: теоретичний и прикладний аспекти. М.: Аспект-Пресс. 2012. 485 с.
15. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навч. посіб. для вузів. 2-е вид., перероб. і доп. К. : Центр навч. літ., 2004. 272с.
- 16.Максименко С. Д. Загальна психологія = General Psychology : Навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2005. 288 с.
17. Малкова Т. М. Соціальна психологія: план-конспект лекцій і семінарів з дисципліни «Соціальна психологія». Київ, 2016. 132 с.
- 18.М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. 5-те вид., стер. К. : Вища шк., 2006. 487 с.
- 19.М'ясоїд П. А. Задачі з курсу загальної психології: навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. освіти. К. : Вища шк., 1998. 184 с.
- 20.М'ясоїд П. А. Курс загальної психології: підручник : [у 2 т.]. Т. 1.К. : Алерта, 2011.496 с.
- 21.Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. К.: Академвидав. 2010. 649 с.
- 22.Основи загальної психології / За ред. С.Д.Максименка. К.: НПЦ Перспектива, 1998. 256 с.
- 23.Основи психології: підруч. для студ. вищ. закл. освіти / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. 4-е вид., стер. К. : Либідь, 1999. 632 с.
- 24.Олешко В. Ф. Психологія журналістики.ULR
https://stud.com.ua/42491/zhurnalistika/psihologiya_zhurnalistiki

- 25.Павелків Р. В. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. [ред. Л. А. Василенко]. 3-є вид., допов. К. : Кондор, 2009. 576 с.
- 26.Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін. / За ред. Ю.Л.Трофімова. К.: Либідь, 1999. 558 с.
- 27.Психологія / За ред. Г.С. Костюка. К.: Рад. школа, 1968.
28. Психологія: навч. пос. За наук.ред. О.В.Винославської. К:ІНКООС, 2005.352 с.
- 29.Савчин М. В. Загальна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Академвидав, 2011. 464 с.
30. Савчин М. В. Загальна психологія: підручник. 2-ге вид., доповн. К:ВЦ «Академія», 2018.344 с.
31. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
- 32.Соціальна психологія. Навч. посібник. 3-тє вид. К.: Каравела, 2016. 370 с.
- 33.Степанов О. М. Психологічна енциклопедія. К. : «Академвидав», 2006. 424 с. (Енциклопедія ерудита).
34. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: навч. пос. 2-е вид., випр. і допов. К. : Академвидав, 2005. 520 с.
- 35.Скрипченко О.В., Лисянська Т.М., Скрипченко Л.О. Довідник з педагогіки і психології: навч. посібник для викладачів, аспірантів та студентів. К., 2000
- 36.Столяренко. Психологія особистості: навч. пос. К:Центр учбової літератури, 2012. 280 с.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування, пошуку інформації, необхідної для виконання практичного завдання (наприклад, користування он-лайн бібліотекою).
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Частина 1. Психологія загальна

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-7) усне опитування, завдання	20
Модуль 2 (теми 8-13) усне опитування, завдання	30
Модуль 3 (теми 14-18) усне опитування, завдання	15
Підсумковий контроль	20

Частина 1. Психологія соціальна

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-8) усне опитування, завдання	64
Модуль 2 (ІНДЗ) творчий проєкт	36

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій).
- 2) Тематика та зміст практичних та лабораторних робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (залікові питання).
- 4) Електронне навчання в системі MODLE.